

כ"ח אב תשפ"ג
15 אוגוסט 2023
סימוכין: 350454

לכבוד
מר גיא סמט
מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

שלום רב,

הנדון: טיוטת קול קורא של המשרד להגנת הסביבה לתמיכה ברשויות מקומיות בהקמת תשתיות לאיסוף, טיפול ומיחזור של פסולת מעורבת, גושית וגזם התייחסות השלטון המקומי
סימוכין: טיוטת הקול הקורא

טיוטת הקול הקורא של המשרד להגנת הסביבה לתמיכה ברשויות מקומיות בהקמת תשתיות לאיסוף, טיפול ומיחזור של פסולת מעורבת, גושית וגזם, הועברה להתייחסותנו.

מעיון בקול הקורא, הופתענו לגלות כי המשרד להגנת הסביבה מתכוון להגביל את הזכאות להגיש בקשות במסגרת הקול הקורא אך ורק לאשכולות. זאת, על אף שכבר הובהר בעבר על-ידי הגופים היציגים של השלטון המקומי כי הוראה/מגבלה זו הינה פסולה, הן מבחינה משפטית והן מבחינה מהותית-מקצועית.

הוראה זו מפלה ופוגעת בעשרות רבות של רשויות מקומיות שאינן שייכות לאשכול. למעשה, גם האפשרות של רשות מקומית לחבור לאשכול לעניין הקול הקורא הקיים אינה מספקת מענה מתאים, שכן לא כל הרשויות המקומיות נמצאות בסמיכות לאשכול, וגם לא כל הרשויות מעוניינות לקבל מהאשכול שירותים של איסוף, טיפול ומחזור של פסולת (זאת, אף מבלי להתייחס להיבטים תפעוליים שהופכים את ההוראה ללא אפשרית או מעשית, כגון: פרישה מרחבית, מחויבות לחוזים ארוכי טווח מול קבלני פסולת, העסקה ישירה של עובדי הפינוי, ושיקולים נוספים רבים).

נבהיר ונדגיש: איננו מתנגדים למתן תמיכות לאשכולות, לצורך הקמת תשתיות של איסוף, טיפול ומחזור של פסולת (מעורבת, גושית וגזם). אנו רואים בחיוב שיתופי פעולה (מכל הסוגים, ולא בהכרח באמצעות האשכולות) בין הרשויות המקומיות בתחום זה. ואולם, לא יתכן כי קול קורא העוסק באחד מנושאי הליבה של השירותים הניתנים על-ידי הרשויות המקומיות, ייעד עצמו לאשכולות בלבד.

מגבלה זו תפגע ביכולת לקדם באופן יעיל ומשמעותי את מטרות הקול הקורא ואת מטרות הקרן לשמירת הניקיון, שמכוחה ומכספיה יינתנו התמיכות. על אף שהאשכולות כוללים יישובים רבים מבחינה מספרית, מרבית הפסולת מיוצרת ביישובים שאינם חברים באשכולות. המענה לפסולת חייב להיות מותאם למאפיינים המקומיים. הרשויות המקומיות יכולות וצריכות לנהל את מערך הפסולת שלהן, ללא שתהיינה תלויות באשכול הסמוך (היכן שקיים, ורק במקרה שהאשכול יכול, מעוניין ומצליח לקבל תמיכה מהקול הקורא). גם מבחינה תפעולית, קיימים מקרים בהם יש יתרון דווקא לטיפול מקומי וקרוב למקום היוצרותה של הפסולת, ואין בהכרח עדיפות לפתרון אזורי ושינוע ברחבי גבולות האשכול.

נראה כי מטרתה העיקרית של התמיכה הנוכחית אינה לייצר כמה שיותר פתרונות לטיפול בפסולת, אלא לאלץ את כל הרשויות המקומיות לפעול דרך האשכולות. אנחנו מתנגדים בכל תוקף לקידום מדיניות אסטרטגית באופן עקיף באמצעות קולות קוראים, וסבורים כי תהליך מהותי כזה חייב להתבצע בשיח ובשיתוף נציגי השלטון המקומי.

אנו סבורים כי יש לפתוח את הקול קורא לכלל הרשויות המקומיות, ולאפשר להן לפעול לקידום הטיפול בפסולת, גם ללא תלות באשכול, ולמחוק את המגבלה מטיוטת הקול הקורא.

כאן המקום להזכיר, כי מודל התימרוץ הישיר שהצענו בעבר עשוי לתת מענה גם לסוגיות שעולות כאן. מודל זה יאפשר את מירב מגוון האפשרויות לייצר שיתופי פעולה רלוונטיים בין רשויות מקומיות (לרבות אשכולות) בהתאם לצרכים ולמאפיינים המקומיים והאזוריים.

בברכה,

שלמה דולברג
מנכ"ל
מרכז השלטון המקומי

עו"ד איתן אטיה
מנכ"ל
פורום ה-15

איציק משכנזי
מנכ"ל
מרכז השלטון האזורי

העתקים :

גב' עידית סילמן, השרה להגנת הסביבה
מר חיים ביבס, ראש עיריית מודיעין מכבים רעות ויו"ר מרכז השלטון המקומי
מר רון חולדאי, ראש עיריית תל אביב-יפו ויו"ר פורום ה-15
מר שי חגיגי, ראש המועצה האזורית מרחבים ויו"ר מרכז השלטון האזורי בישראל
רו"ח תומר ביטון, ראש מינהל שלטון מקומי, משרד הפנים
מר אלעד עמיחי, סמנכ"ל שלטון מקומי, המשרד להגנת הסביבה
גב' ליזי אורון, יו"ר איגוד מנהלי השפ"ע ברשויות המקומיות ומנהלת אגף תפעול, עיריית נתניה
עו"ד מירה סלומון, ראש מינהל משפט וכנסת, מרכז השלטון המקומי
גב' הילה אקרמן, מנהלת אגף סביבה וחקלאות, מרכז השלטון האזורי
גב' מאיה קרבטרי, מנהלת מחלקת סביבה, אקלים ותכנון, פורום ה-15
גב' הילה זהבי, כלכלנית, מינהל כלכלה, מרכז השלטון המקומי